

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА”**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Фізична терапія, ерготерапія»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 227 Фізична терапія, ерготерапія

галузі знань 22 Охорона здоров'я

**Кваліфікація: асистент фізичного терапевта, ерготерапевта, масажист,
масажист спортивний**

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова вченої ради І. Є. Цепенда
(протокол № 6 від «26» червня 2019 р.)

Освітня програма вводиться в дію
з «01» вересня 2019 р.

Ректор І. Є.Цепенда
(наказ № 39/06-14-С від «27» червня 2019 р.)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньої програми «Фізична терапія, ерготерапія»

ЗАПРОПОНОВАНО:

Гарант освітньої програми Войчишин Л.І.

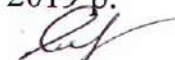
Члени проектної групи

Дума З.М.
Лапковський Е.Й.

ВНЕСЕНО:

Кафедра фізичної терапії, ерготерапії
Протокол № 10 від «21» травня 2019 р.
Завідуючий кафедри Дума З.М.

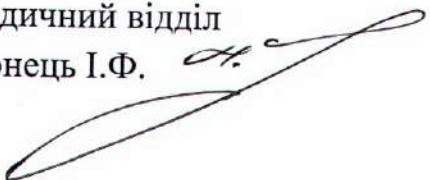
ПОГОДЖЕНО:

Вченою радою факультету фізичного виховання і спорту
Протокол № 10 від «25» травня 2019 р.
Голова вченої ради Яців Я.М.

НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказ ректора
№39/06-14-С від «27» червня 2019

ВВЕДЕНО У ДІЮ З:

«01» вересня 2019 р.
Навчально-методичний відділ
Начальник Солонець І.Ф.

ПЕРЕДМОВА

Освітня програма «Фізична терапія, ерготерапія» з підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти, галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія, розроблена згідно стандарту вищої освіти України та наказу Міністерства освіти і науки України від 19.12.20218 р. № 1419, затверджена Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол №4 від «24» квітня 2018 р.) та введена в дію з 01.09.2018 р. (наказ ректора №4 від «24»квітня 2018 р.).

у 2019 році у зв'язку з врахуванням побажань стейкхолдерів, в освітньо-професійну програму «Фізична терапія, ерготерапія» внесено зміни та затверджено Вченою радою ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (протокол №6 від «26» червня 2019 р.) та введена в дію з 27.06.2019 р. (наказ ректора №39/06-14-С від «27» червня 2019 р.).

Освітньо-професійна програма містить обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти, перелік компетентностей випускника, нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання, форми атестації здобувачів вищої освіти.

Розроблено проектною групою спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія» у складі:

1. Войчишин Л.І. – кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії.
2. Дума З.М. – завідувач кафедри фізичної терапії, ерготерапії, доктор медичних наук, професор
3. Лапковський Е.Й.– кандидат медичних наук, доцент кафедри фізичної терапії, ерготерапії.

**1. Профіль освітньої програми
зі спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія»**

1 – Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», факультет фізичного виховання і спорту
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр. асистент фізичного терапевта, ерготерапевта, масажист, масажист спортивний
Офіційна назва програми	Фізична терапія, ерготерапія
Тип диплома та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 3 роки 10 місяців.
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію Міністерства освіти і науки України Серія УД № 09017697
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LL – 6 рівень.
Передумови	Наявність повної загальної середньої освіти або ступеня «фаховий молодший бакалавр», «молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») або ступеня «бакалавр» або освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» з іншої спеціальності.
Мова викладання	Українська мова.
Термін дії освітньої програми	до 1 липня 2024 року.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://nmv.pnu.edu.ua/bakalavrat/
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка фахівців галузі охорони здоров'я, здатних вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми з фізичної терапії, ерготерапії, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук та потреб сучасного ринку праці, враховуючи нові тенденції, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Галузь знань: 22 Охорона здоров'я. Спеціальність: 227 Фізична терапія, ерготерапія Об'єкти вивчення та діяльності – рухові функції та активність людини, їх порушення та корекція з метою відновлення повноцінної життєдіяльності відповідно до бажань і потреб

	<p>людини в умовах довкілля.</p> <p>Цілі навчання – підготовка фахівців, здатних вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з порушеннями функцій органів та систем, зокрема, опорно-рухового апарату, нервової, серцево-судинної та дихальної систем із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.</p> <p>Методи, методики та технології – спостереження, опитування, тестування та вимірювання у фізичній терапії та ерготерапії; обробки інформації; планування та реалізації заходів фізичної терапії та ерготерапії; вербального і невербального спілкування; надання долікарської допомоги.</p> <p>Інструменти та обладнання: для контролю основних життєвих показників пацієнта /клієнта; тестування та вимірювання у фізичній терапії та ерготерапії; проведення заходів фізичної терапії та ерготерапії; технічні допоміжні засоби пересування та самообслуговування.</p>
<p>Орієнтація освітньої програми</p>	<p>Освітньо-професійна програма практично орієнтована та ґрунтується на дидактичних принципах педагогіки, науково-доказових сучасних досягненнях фізичної терапії, ерготерапії. Освітньо-професійна програма базується на системі фахових знань і досягнень науки і практики, сучасного процесу та особливостей формування фахівця з фізичної терапії, ерготерапії з урахуванням актуального стану вищої освіти, Стандарту вищої освіти та системи реабілітаційної допомоги</p>
<p>Основний фокус освітньої програми та спеціалізації</p>	<p>Фокус освітньої програми орієнтований на підготовку сучасних фахівців, здатних до командної роботи у мультипрофесійному середовищі для вирішення складних спеціалізованих задач та практичних проблем, які пов'язані з порушеннями функцій органів та систем, зокрема, опорно-рухового апарату, нервової, серцево-судинної та дихальної систем, після хірургічних захворювань, порушень органів чуття, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук, заснованих на знаннях про відновлення та запобігання втрати</p>

	рухових функцій та активності людини, вимог охорони праці та безпеки життєдіяльності, законодавчої бази, комунікацій у професійній сфері із урахуванням потреб та ресурсів Прикарпатського регіону. Ключові слова: охорона здоров'я, фізична терапія, ерготерапія, оздоровча рухова активність, обстеження, реабілітація, бакалавр.
Особливості програми	Програма поєднує теоретичну та практичну підготовку здобувачів, що реалізована у логічній послідовності дисциплін, а також у залученні до роботи зі студентами практикуючих (клінічних) фахівців галузі до керівництва клінічною практикою і до проведення практичних занять дисциплін циклу професійної підготовки. Обов'язковими для всіх студентів є практики, які проводяться на базі медичних, реабілітаційних та санаторно-курортних закладів.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники спроможні обіймати посади, кваліфікаційні вимоги яких передбачають наявність кваліфікації бакалавра фізичної терапії, ерготерапії, реабілітації у суб'єктах господарювання, що здійснюють такі види діяльності: - за КВЕД ДК 009:2010: 3226 – асистент фізичного терапевта; 3226 – асистент ерготерапевта; 3226 – масажист; 3226 – масажист спортивний.
Подальше навчання	Можливість навчатися за програмою другого (магістерського) рівня з цієї галузі знань (що узгоджується з отриманим дипломом бакалавра).
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Викладання проводиться у вигляді: лекцій, (мультимедійних, інтерактивних), семінарів, практичних занять, лабораторних робіт, практичної підготовки, написання курсових робіт, самостійного навчання, залучення студентів до участі в конкурсах, олімпіадах та науково-дослідних заходах.

Оцінювання навчання	<p>Види контролю: поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль. Поточний контроль містить: тестування; творчі завдання; самостійна робота; індивідуальна науково-дослідна робота проводяться протягом семестру з метою формування практичних компетентностей щодо використання та опрацювання наукових джерел, написання статей, тез, оформлення звітів, розробка презентаційного матеріалу, використання теоретичних та емпіричних методів дослідження. Підсумковий контроль проводиться у формі атестаційного екзамену / заліку (за сумою накопичених протягом вивчення дисципліни балів), який спрямований на перевірку знань студентів. Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється 100-бальною шкалою з переведенням її у оцінки ECTS та національну шкалу: “відмінно”, “добре”, “задовільно”, “незадовільно з можливістю повторного складання”, “незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни” і вербальною: “зараховано”, “незараховано з можливістю повторного складання” та “незараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни”; за шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX).</p>
----------------------------	--

6 – Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	<p>Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов’язані з фізичною терапією, ерготерапією, реабілітацією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.</p>
Загальні компетентності	<p>ЗК-1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК-2. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК-3. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК-4. Здатність працювати в команді. ЗК-5. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети ЗК-6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК-7. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p>

	<p>ЗК-8. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК-9. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК-10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК-11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК-12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК-13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК-14. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>ЗК-15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>СК-01. Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.</p> <p>СК-02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції</p> <p>СК-03. Здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції додатні засоби фізичної терапії, ерготерапії</p> <p>СК-04. Здатність враховувати медичні, психологічні, педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії.</p> <p>СК-05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології , а також інших областях</p>

медицини.

СК-06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

СК-07. Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.

СК-08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

СК-09. Здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта.

СК-10. Здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати.

СК-11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

СК-12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

СК-13. Здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здоровому способу життя.

СК-14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії

7 – Програмні результати навчання

ПР 01. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.

ПР 02. Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування; складати документи, у тому числі іноземною мовою (мовами).

ПР 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПР 04. Застосовувати у професійній діяльності знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії.

ПР 05. Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати оптимальні методи та засоби збереження життя.

ПР 06. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі; трактувати отриману інформацію.

ПР 07. Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПР 08. Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.

ПР 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПР 10. Здійснювати заходи фізичної терапії, для ліквідації, або компенсації рухових порушень та активності.

ПР 11. Здійснювати заходи ерготерапії для ліквідації, або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.

ПР 12. Застосовувати сучасні науково-доказові дані у професійній діяльності.

ПР 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

ПР 14. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

ПР 15. Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

ПР 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

ПР 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

ПР 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати свої знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	Кадрове забезпечення відповідає чинним Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти, основане на вимогах Стандарту вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня, галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія», затвердженого і введеного в дію
-----------------------------	---

	<p>наказом Міністерства освіти і науки України від 19.12.2018р. № 1419 про науково-педагогічний склад, який може забезпечити нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти.</p> <p>Підвищення кваліфікації за фахом здійснюється систематично, відповідно до Порядку підвищення кваліфікації науково-педагогічних та педагогічних працівників, весь професорсько-викладацький склад керується чинним законодавством України і нормативно-правовими актами, які визначають форми і зміст освітнього процесу.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Матеріально-технічне забезпечення сформоване відповідно до Додатку 2 наказу МОН № 1419 України від 19.12.2018 року «Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.</p>
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	<p>До кожної навчальної дисципліни складено навчально-методичні комплекси дисциплін, які включають: робочу програму; силабуси, конспекти лекцій; плани семінарських, практичних або лабораторних занять та їх методичне забезпечення; дидактичне забезпечення та методичні рекомендації до самостійної роботи питання та тестові завдання до поточного та семестрового контролю знань; перелік основної та додаткової літератури; інтернет ресурсів; перелік засобів діагностики навчальних досягнень та технічних засобів навчання; навчальну літературу з кожної дисципліни. Дисципліни забезпечені інформаційними засобами навчання. В університеті функціонує система дистанційного навчання, в якій здобувачі вищої мають доступ до усіх складових навчальних дисциплін (лекційний матеріал, матеріал для підготовки до практичних занять, для самостійної роботи, додаткові та методичні ресурси, матеріал для контролю.</p> <p>Читальний зал забезпечений бездротовим доступом до мережі Інтернет. Всі ресурси бібліотеки доступні через сайт електронної наукової бібліотеки університету http://lib.pnu.edu.ua/elibrary.php</p>
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	<p>Відповідно до положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені</p>

	<p>Василя Стефаника» http://nmv.pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/sites/118/2018/04/Polozhenniapro-akademichnu-mobilnist-uchasnykivosvitnoho-protsesu .pdf) національна кредитна мобільність реалізується вітчизняними учасниками освітнього процесу у закладах вищої освіти (наукових установах) - партнерах в межах України та передбачає можливість учасників освітнього процесу ЗВО навчатися, викладати, проходити навчальну або виробничу практику, наукове стажування, проводити наукові дослідження у партнерському вищому закладі освіти, з метою реалізації індивідуальних освітніх, академічних та дослідницьких програм; участь у всеукраїнській та регіональних науковопрактичних конференціях, наукових проектах, проведення спільних досліджень, підготовка спільних публікацій тощо.</p>
<p>Міжнародна кредитна мобільність</p>	<p>Міжнародна кредитна мобільність реалізується вітчизняними учасниками освітнього процесу у вищих закладах освіти (наукових установах) - партнерах поза межами України, а також іноземними учасниками освітнього процесу у вітчизняних вищих закладах освіти (наукових установах) через участь в міжнародних конференціях, підготовку спільних публікацій; участь у навчанні на програмах подвійних дипломів; проведення спільних досліджень. Зокрема університетом укладено угоди про міжнародну академічну мобільність (Еразмус+ К1, Mobility Direct, https://ic.pnu.edu.ua/mobilitydirect /) якими передбачено семестральний обмін студентами, подвійне дипломування тощо (за даною ОП не проводиться)</p>
<p>Навчання іноземних здобувачів вищої освіти</p>	<p>Умови та особливості навчання іноземних громадян не відрізняються від таких для громадян України. Навчання на ОП здійснюється українською мовою.</p>

2. Перелік компонентів освітньої/наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти, практики, кваліфікаційна робота)	К-сть кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
1. Цикл загальної підготовки			
<i>1.1. Обов'язкові дисципліни</i>			
ОК 1	Історія медицини та реабілітації	3	екзамен
ОК 2	Історія України	3	екзамен
ОК 3	Українська мова (за професійним спрямуванням)	3	залік
ОК 4	Філософія	3	залік
<i>1.2. Дисципліни за вибором ВНЗ</i>			
ОК 5	Валеологія	3	залік
ОК 6	Основи охорони праці та безпеки життєдіяльності	3	залік
ОК 7	Політологія	3	залік
2. Цикл професійної підготовки			
<i>2.1.1. Теоретична підготовка</i>			
ОК 12	Біологічна хімія нормальна та рухової активності	3	екзамен
ОК 13	Біомеханіка та клінічна кінезіологія	3	залік
ОК 14	Внутрішні та хірургічні хвороби (за професійним спрямуванням)	6	екзамен
ОК 15	Гігієна та основи екології	3	залік
ОК 16	Клінічна психологія	3	екзамен
ОК 17	Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушенні діяльності опорно-рухового апарату	6	залік
ОК 18	Комп'ютерна техніка та методи математичної статистики	3	екзамен
ОК 19	Курортологія	3	залік
ОК 20	Курсова робота 1 (фізична терапія, ерготерапія при порушенні діяльності опорно-рухового апарату)	3	залік
ОК 21	Латинська мова та медична термінологія	3	залік
ОК 22	Медична та біологічна фізика	3	екзамен
ОК 23	Моделі надання реабілітаційних послуг (на основі МКФ)	6	екзамен
ОК 24	Народні та нетрадиційні методи реабілітації	3	екзамен
ОК 25	Науково доказова практична діяльність у фізичній терапії, ерготерапії	3	залік
ОК 26	Неврологія та нейрохірургія	3	екзамен
ОК 27	Нормальна анатомія людини	9	екзамен
ОК 28	Нормальна фізіологія людини	6	екзамен
ОК 29	Основи кардіології та пульмонології (за професійним	9	Залік, екзамен

	спрямуванням)		
ОК 30	Основи практичної діяльності у фізичній реабілітації (Вступ до спеціальності)	3	екзамен
ОК 31	Патологічна фізіологія	3	екзамен
ОК 32	Преформовані фізичні чинники	3	екзамен
ОК 33	Теорія і методика гімнастики і фітнесу	6	Залік, екзамен
ОК 34	Теорія та методика фізичного виховання	3	залік
ОК 35	Технічні засоби реабілітації	3	залік
ОК 36	Травматологія та ортопедія (за професійним спрямуванням)	6	екзамен
ОК 37	Фізіологія рухової активності	3	залік
2.1.2. Практична підготовка			
ОК 38	Атестація	3	екзамен
ОК 39	Виробнича (клінічна) практика (фізична терапія при травмах опорно-рухового апарату)	9	залік
ОК 40	Виробнича (клінічна)	6	залік
ОК 41	Виробнича (клінічна, при порушеннях діяльності серцево-судинної та дихальної систем)	6	залік
ОК 42	Виробнича (клінічна, при захворюваннях внутрішніх органів)	6	залік
2.2.1. Дисципліни за вибором ВНЗ			
ОК 43	Долікарська медична допомога	6	екзамен
ОК 44	Іноземна мова	9	Залік, екзамен
ОК 45	Педагогіка та психологія	3	залік
ОК 46	Соціальна та психологічна реабілітація з курсом тренування рухової активності	3	залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент		180	
Дисципліни вільного вибору студента			
ВК 8	Види оздоровчо-рухової активності	6	екзамен
ВК 9	Оздоровчо-рухова активність з дітьми різного віку	6	екзамен
ВК 10	Основи дієтології	3	екзамен
ВК 11	Основи раціонального харчування	3	екзамен
ВК 47	Аквафітнес	3	Залік
ВК 48	Апаратні методи фізичної терапії	6	екзамен
ВК 49	Гідротерапія	3	Залік
ВК 50	Інструментальні методи функціональної діагностики та лікування, оцінки	6	екзамен
ВК 51	Кінезіологічне тейпування	3	Залік
ВК 52	Коригуюча, лікувальна гімнастика і терапевтичні вправи	6	Залік
ВК 53	Курсова робота 3 (фізична терапія, ерготерапія у спортивній медицині)	3	Залік
ВК 54	Курсова робота 3 (фізична терапія, ерготерапія при травмах і захворюваннях в)	3	Залік
ВК 55	Курсова робота 2 (клінічна, фізична терапія, при захворюваннях внутрішніх органів)	3	Залік
ВК 56	Курсова робота 2 (клінічна, фізична терапія, при	3	Залік

	захворюваннях ендокринної системи)		
ВК 57	Лікувальна фізична культура	6	Залік
ВК 58	Методика та техніка класичного на лікувального масажу	6	екзамен
ВК 59	Нетрадиційні методи масажу	6	екзамен
ВК 60	Обстеження, методи оцінки та контролю при порушення нервової ситеми	12	Залік,екзамен
ВК 61	Оздоровчо-рекреаційна рухова активність	3	Залік
ВК 62	Основи ерготерапії	3	екзамен
ВК 63	Основи працетерапії	3	екзамен
ВК 64	Спортивний масаж	3	екзамен
ВК 65	Фармакологія (за професійним спрямуванням)	3	Залік
ВК 66	Фізична терапія при дегеративно-дистрофічних захворюваннях хребта	3	екзамен
ВК 67	Фізична терапія у дітей із церебральним паралічем	12	Залік,екзамен
ВК 68	Фітотерапія у фізичній терапії	3	Залік
Загальний обсяг обов'язкових компонент		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

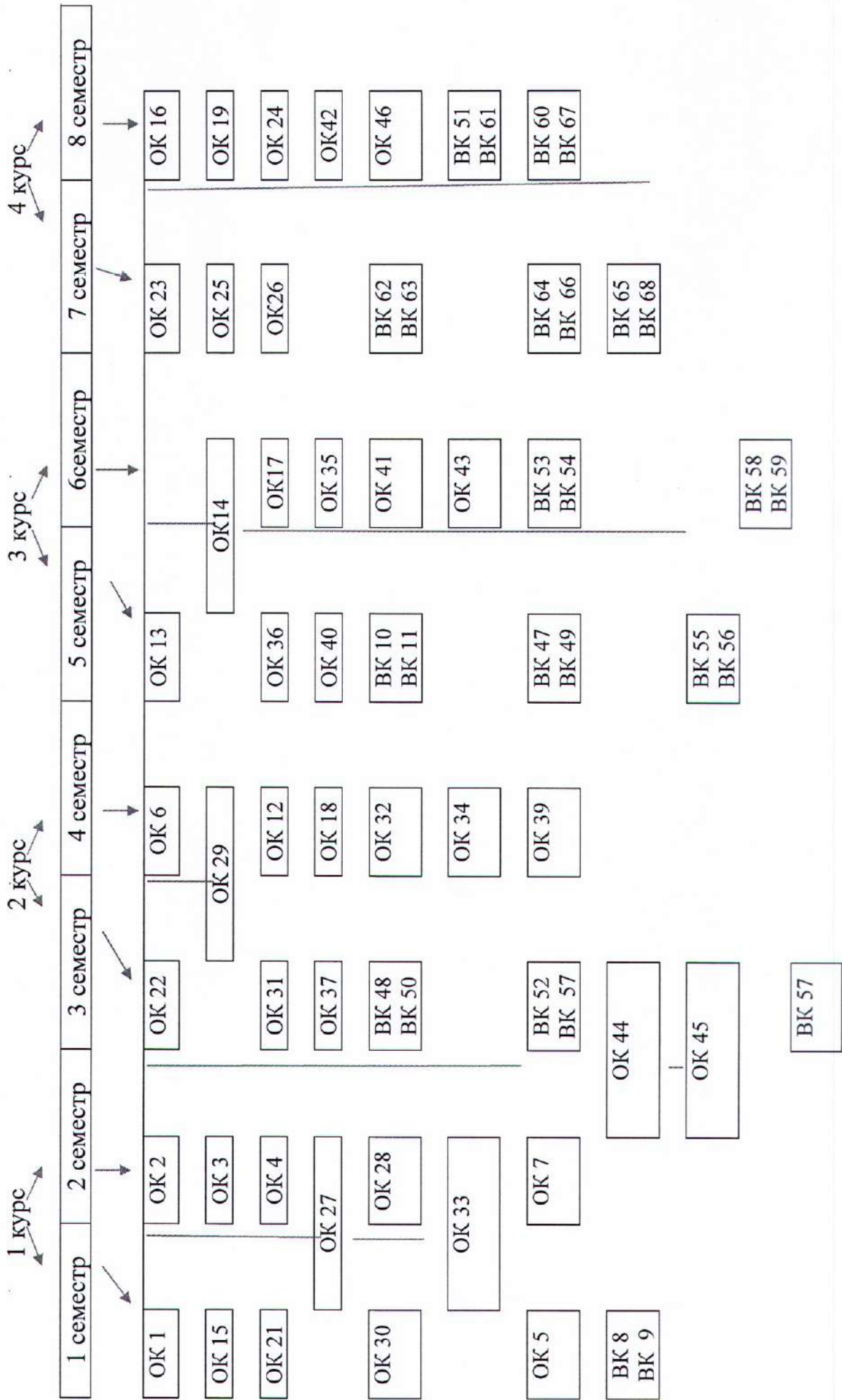
3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація здобувачів першого рівня вищої освіти за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» здійснюється у формі кваліфікаційного тестового державного іспиту «Крок» та практично-орієнтованого іспиту.

Кваліфікаційний тестовий державний іспит «Крок» оцінює відповідність професійної компетентності студента вимогам, визначеним цим стандартом, здійснюється Центром тестування при МОЗ України відповідно до Положення про систему ліцензійних інтегрованих іспитів.

Практично-орієнтований іспит оцінює відповідність компетентності студента вимогам, визначеним цим стандартом та освітньою програмою, і проводиться екзаменаційною комісією закладу вищої освіти.

2.2 Структурно-логічна схема ОП

Вимоги щодо клінічної підготовки, викладацького складу та матеріально-технічного забезпечення реалізації освітньої програми за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія» на основі вимог World Confederation for Physical Therapy та World Federation of Occupational Therapists

Вимоги до клінічної підготовки

Для набуття фахових компетентностей необхідно не менше 24 кредитів клінічних практик (клінічного навчання) з фізичної терапії, ерготерапії тривалістю не менше 6 кредитів кожна. Проходження кожної клінічної практики у повному обсязі є обов'язковим.

Рекомендовані клінічні практики проводяться у спеціалізованих підрозділах із залученням профільних фахівців за напрямками фізична терапія, ерготерапія при порушення діяльності опорно-рухового апарату, серцево-судинної, дихальної та нервової систем. Заклади повинні надавати реабілітаційну допомогу в гострому, підгострому та довготривалому періодах. Обов'язковою є наявність у штаті означених закладів фізичних терапевтів та фахівців з ерготерапії, які виконують функції клінічного керівника/методиста, та трудових угод з ними. Кількість клінічних баз та кадровий склад закладів охорони здоров'я, соціального захисту має забезпечити проходження практики студентами із розрахунку 5-6 осіб на одного клінічного керівника/методиста.

Мінімальне обладнання кабінету доклінічної практики: терапевтичні кушетки 120x200 см - 2 од; сходи різної висоти (5 см, 10 см, 15 см); паралельні регульовані бруси; мобільне дзеркало; милиці, палиці, ходунки; крісла колісні різного розміру та ступеню мобільності; еластичні джгути з опором різного ступеню; обтяжувачі на кінцівки і пальці; платформи та диски для тренування балансу, фітболи, тощо; мати, подушки, валики, напіввалики; велоергометр; степпер; гантелі; шведська стінка; адаптивний кухонний інвентар, холодильник, пральна машина); імітація елементів квартири (туалет або при ліжковий туалет, ванна кімната, спальне ліжко, шафа); допоміжні засоби для побуту (засіб для одягання шкарпеток, гудзиків тощо).

Обладнання кабінету масажу: кушетки масажні з розрахунку 1 кушетка на 2-3 студентів в групі.

Мінімальне обладнання для навчання методам вимірювання структурних змін та порушених функцій організму:

динамометри; пульсоксиметри; апарати для вимірювання тиску; пульсометри; каліпери; спірометри портативні— 2-3 примірники;

гоніометри різних форм та розмірів; вимірювальні сантиметрові стрічки – з розрахунку один примірник на 2-3 студентів в групі;

10- метрова вимірювальна стрічка; ваги; ростомір—один примірник.

Науково-педагогічний склад, який може забезпечити нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

Головою проектної групи навчального закладу при ліцензуванні (акредитації) освітньої програми за спеціальністю 227«Фізична терапія, ерготерапія» може бути особа, яка захистила дисертаційну роботу кандидата чи доктора наук за

спрямуванням лікувальна фізична культура/фізична реабілітація (спеціальності 14.01.24, 13.00.04, 24.00.02, 240.03); доктора філософії та доктора наук за спеціальністю 227 «Фізична терапія, ерготерапія».

Результати навчання	Фахова підготовка викладачів
1. Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини і здійснення освітньої діяльності серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.	фізична культура різних груп населення; медицина, громадське здоров'я
2. Демонструвати вміння спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового та професійного спілкування; складати різні види документів, у тому числі іноземною мовою (мовами).	філологія; психологія; фізична реабілітація/терапія, ерготерапія; медицина; філософія
3. Демонструвати вміння роботи із сучасною комп'ютерною технікою; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та іноземні джерела з метою отримання інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень; здійснювати комунікаційну взаємодію за допомогою соціальних мереж; систематизувати прийоми створення, збереження, накопичення та інтерпретації даних з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.	інформатика, обчислювальна техніка; фізична реабілітація/терапія, ерготерапія
4. Демонструвати знання базових методів пізнання й аналізу процесів державно-політичного та соціально-економічного розвитку українського суспільства; обговорювати сутність перетворень, що відбуваються в сучасній Україні; розуміти філософські категорії та поняття; пояснювати основні економічні закони та категорії.	філософія; соціологія; економіка; право.
5. Застосовувати знання біологічних, медичних, педагогічних та психосоціальних аспектів фізичної терапії та ерготерапії, виявляти взаємозв'язки різних елементів.	біологія; медицина; педагогіка; психологія; соціальна робота; медицина; фізична реабілітація/терапія, ерготерапія;
6. Демонструвати вміння надавати долікарську допомогу у невідкладних станах та патологічних процесах в організмі; вибирати методи та засоби збереження життя.	медицина

7. Визначати симптоми та синдроми поширених захворювань людини; адекватно трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).	медицина; фізична реабілітація/терапія, ерготерапія; соціальна робота
8. Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму (Додаток 1), активності та участі; трактувати отриману інформацію; демонструючи доказове прийняття рішень.	медицина; фізична реабілітація/терапія, ерготерапія
9. Демонструвати здатність до пацієнтоцентричної практичної діяльності за узгодженням із пацієнтом/клієнтом, його родиною/опікунами, членами мультидисциплінарної команди згідно нормативно-правових вимог та норм професійної етики.	Фізична реабілітація/терапія, ерготерапія
10. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії відповідно до наявних ресурсів і оточення.	Фізична реабілітація/терапія, ерготерапія
11. Демонструвати уміння здійснювати заходи фізичної терапії для корекції порушень структури/функцій організму (додаток 2).	Фізична реабілітація/терапія
12. Демонструвати уміння здійснювати заходи ерготерапії задля ліквідації, або компенсації функціональних та асоційованих з ними обмежень активності та участі в діяльності.	ерготерапія
13. Демонструвати уміння ефективно провадити професійну діяльність, застосовуючи сучасні науково-довказові дані.	Фізична реабілітація/терапія, ерготерапія
14. Обирати відповідні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.	медицина; фізична реабілітація/терапія, ерготерапія
15. Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.	медицина; фізична реабілітація/терапія, ерготерапія; протезисти, ортезисти
16. Демонструвати уміння вербального і невербального спілкування з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.	медицина; фізична реабілітація/терапія, ерготерапія; (додатково соціальні працівники, психологи, корекційні педагоги, логопеди)

17. Демонструвати вміння проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.	Фізична реабілітація/терапія, ерготерапія, психологія
18. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій (згідно додатку 1), та за потреби, модифікувати поточну діяльність.	Фізична реабілітація/терапія, ерготерапія
19. Демонструвати готовність оцінювати, освоювати нову фахову інформацію, поглиблювати базові знання з допомогою самоосвіти, представляти й оцінювати власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег, обмінюватися досвідом з іншими спеціалістами.	фізична реабілітація/терапія, ерготерапія

Базові компоненти обстеження та контролю стану пацієнта/клієнта фізичним терапевтом при порушеннях таких систем:

1. Серцево-судинна та дихальна системи

Симптоми, синдроми та порушення:

- кашель
- задишка
- запаморочення
- приступ ядухи
- біль
- включення у роботу допоміжних дихальних м'язів
- тахікардія
- ціаноз
- набряк
- аритмія
- посилене серцебиття
- ослаблене дихання
- жорстке дихання, патологічне бронхіальне дихання
- крепітація, хрипи, шум тертя плеври
- коробковий перкуторний звук
- тупий (притуплений) перкуторний звук
- тимпанічний перкуторний звук
- катаральні зміни
- підвищення кров'яного тиску
- зниження кров'яного тиску
- синдром дихальної недостатності
- синдром серцевої недостатності
- бронхообструктивний синдром
- загально інтоксикаційний синдром
- бронхо-легенево-плевральний синдром
- легеневе серце
- накопичення повітря у плевральній порожнині
- накопичення ексудату у плевральній порожнині
- плевральні спайки
- спадання легеневої тканини
- фіброз, склероз
- деструктивні зміни бронхів/легеневої тканини
- гіпер- гіпотонічний криз
- аритмії серця

Засоби та методи обстеження у фізичній терапії:

- опитування
- спостереження

- антропометрія
- пальпація
- перкусія
- аускультация
- функціональні тести
- спірографія
- пневмотахометрія
- пікфлоуметрія
- пульсооксиметрія
- вимірювання артеріального тиску

2. Опорно-руховий апарат

Симптоми, синдроми та порушення:

- біль
- набряки
- порушення амплітуди руху
- зменшення м'язової сили та м'язова атрофія
- зменшення м'язової витривалості
- порушення рівноваги та координації
- порушення рухових функцій (присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші)

Засоби та методи обстеження у фізичній терапії:

- опитування
- спостереження
- антропометрія
- пальпація
- суглобова гра
- визначення інтенсивності та динаміки болю
- оцінювання активного та пасивного руху
- вимірювання амплітуди руху у суглобах (гоніометрія тощо)
- визначення м'язової сили (мануальне м'язове тестування, динамометрія тощо)
- визначення м'язової витривалості
- визначення рівноваги та координації
- оцінювання рухових функцій (присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба, ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші)
- оцінка стану кукси

3. Неврологічні розлади

Симптоми, синдроми та порушення:

- Атрофія
- порушення м'язового тону порушення амплітуди руху порушення чутливості порушення стану свідомості
- порушення когнітивних функцій

- порушення зорових функцій та сприйняття просторово-зорові порушення
- зменшення м'язової витривалості порушення рівноваги та координації
- порушення рухових функцій (присідання, хода, хода сходами, нахил тулуба,
- ротація тулуба, хапання, відштовхування та притягування, піднімання та перенесення та інші)

Засоби та методи реабілітаційного обстеження:

- опитування
- спостереження
- пальпація
- оцінювання рухливості суглобів
- визначення м'язової сили
- визначення рівня і локалізації чутливості
- тестування рефлексів
- визначення м'язового тону
- визначення м'язової витривалості
- оцінювання рівноваги та координації
- оцінювання довільних рухових функцій
- тести, шкали для оцінки болю, рухових функцій та мобільності

Базові компоненти обстеження та контролю стану пацієнта/клієнта ерготерапевтом при порушеннях таких систем:

1. Серцево-судинна та дихальна системи.

а. Оцінювання симптомів та порушень з метою визначення їх впливу на заняттєву активність пацієнта/клієнта:

- біль
- зміни у диханні (задишка, ослаблене, жорстке, патологічне бронхіальне дихання)
- запаморочення
- приступ ядухи
- набряк
- порушення ритму і провідності серця, аритмія, тахікардія
- підвищення/зниження артеріального тиску
- надмірні зусилля під час виконання заняттєвої активності
- втома

Засоби та методи:

- опитування, бесіда
- спостереження
- функціональні тести
- пульсооксиметрія

- вимірювання артеріального тиску
 - вимірювання частоти серцевих скорочень
- б. Опитування з метою обґрунтування використання у програмі ерготерапії елементів заняттєвої активності, яка відповідає заняттєвим потребам та інтересам пацієнта/клієнта:
- Засоби та методи:
- Бесіда, інтерв'ю
 - Інструменти оцінки
- в. Оцінювання елементів заняттєвої активності пацієнта/клієнта під час виконання програми ерготерапії з позиції:
- суб'єктивного ставлення пацієнта/клієнта до власного виконання елементів заняттєвої активності;
 - рівня функціональної незалежності пацієнта/клієнта;
 - якості та безпеки виконання елементів заняттєвої активності. Засоби та методи:
 - бесіда
 - спостереження
 - інструменти оцінки

2. **Порушення діяльності опорно-рухового апарату**

1. Оцінювання симптомів та порушень з метою визначення їх впливу на заняттєву активність пацієнта/клієнта:

- біль
- набряки
- порушення амплітуди руху
- зменшення м'язової сили, м'язова атрофія
- зменшення м'язової витривалості
- порушення функцій суглобів та кісток
- порушення рівноваги та координації
- порушення довільних рухових функцій

Засоби та методи:

- опитування, бесіда
- візуальна аналогова шкала болю
- огляд
- оцінювання рухливості суглобів
- визначення м'язової сили
- тести на визначення м'язової витривалості
- тести на рівновагу та координацію
- тести для оцінки довільних рухових функцій
- оцінювання стану кукси

2. Опитування з метою вибору і (обґрунтування) використання у програмі ерготерапії елементів заняттєвої активності, яка відповідає заняттєвим потребам та інтересам пацієнта/клієнта:

3. Засоби та методи:

- бесіда, інтерв'ю

- інструменти оцінки

4. Оцінювання елементів заняттєвої активності пацієнта/клієнта під час виконання програми ерготерапії з позиції:

- суб'єктивної оцінки пацієнта/клієнта
- рівня функціональної незалежності
- якості та безпеки виконання

Засоби та методи:

- бесіда
- спостереження
- інструменти оцінки

3. Неврологічні розлади

1. Оцінювання симптомів та порушень з метою визначення їх впливу на заняттєву активність пацієнта/клієнта:

- біль
- набряки
- парези та плегії
- порушення м'язового тону
- зменшення м'язової сили, м'язова атрофія
- порушення амплітуди руху
- порушення чутливості
- порушення стану свідомості
- порушення когнітивних функцій
- порушення функцій жування і ковтання
- порушення зорових функцій та сприйняття
- просторово-зорові порушення
- зменшення м'язової витривалості
- порушення рівноваги та координації
- порушення моторно-рефлекторних та мимовільних рухових функцій та реакцій
- порушення довільних рухових функцій

Засоби та методи:

- опитування
- огляд
- пальпація
- спостереження
- оцінювання рухливості суглобів
- визначення м'язової сили
- визначення рівня і локалізації чутливості
- тестування рефлексів
- визначення м'язового тону
- визначення м'язової витривалості
- оцінювання рівноваги та координації
- оцінювання довільних рухових функцій

2. Опитування з метою обґрунтування використання у програмі ерготерапії елементів

заняттєвої активності, яка відповідає заняттєвим потребам та інтересам пацієнта/клієнта:

Засоби та методи:

- бесіда, інтерв'ю
- інструменти оцінки

3. Оцінювання елементів заняттєвої активності пацієнта/клієнта під час виконання програми ерготерапії з позиції:

- суб'єктивної оцінки пацієнта/клієнта
- рівня функціональної незалежності
- якості та безпеки виконання

Засоби та методи:

- бесіда
- спостереження
- інструменти оцінки

ЗАСОБИ ТА МЕТОДИ ТЕРАПЕВТИЧНОГО ВПЛИВУ (ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ)**Порушення діяльності серцево-судинної та дихальної систем****Засоби та методи:**

- Терапевтичні вправи
 - Дихальні
 - Загальнорозвиваючі
 - Аеробного характеру
 - На розтяг та розслаблення м'язів
- Позиціонування
- Дихальна гімнастика
- Звукова гімнастика
- Мануальні маніпуляційні втручання на грудній клітці
- Масаж
- Засоби загартування та водні процедури

Порушення діяльності опорно-рухового апарату**Засоби та методи:**

- терапевтичні вправи:
 - на зменшення болю та набряку
 - на розвиток сили
 - на розвиток витривалості
 - на підтримку амплітуди руху
 - на гнучкість
 - на мобілізацію суглобів (суглобова гра)
 - на рівновагу
 - на координацію
 - тренування рухових навичок та умінь (функціональне тренування: переміщення у ліжку, навички сидіння, переміщення поза межі ліжка, вставання, стояння, хода, користування допоміжними засобами для ходи та візком, користування протезами, самообслуговування та самогляд)
 - позиціонування
 - масаж
 - постізометрична релаксація
 - преформовані фізичні чинники:
 - тепло
 - холод
 - водні процедури
 - преформована електрична енергія

Неврологічні розлади**Засоби та методи:**

- терапевтичні вправи

Неврологічні розлади

- з опором (сила та витривалість)
- на підтримку амплітуди руху
- на розвиток/ відновлення гнучкості (розтяг/стретчинг)
- на розвиток/ відновлення рівноваги
- на розвиток/ відновлення координації
- на розвиток/ відновлення дрібної моторики
- тренування рухових навичок та умінь (функціональне тренування)
- переміщення у ліжку, навички сидіння, переміщення поза межі ліжка, вставання, стояння, хода, користування допоміжними засобами для ходи та візком,
- користування ортезами, самообслуговування та самогляд
- позиціонування
- дихальні вправи
- мануальні маніпуляції на грудній клітці
- масаж

ЗАСОБИ ТА МЕТОДИ ЕРГОТЕРАПЕВТИЧНОГО ВПЛИВУ

1. Використання підготовчих методів і засобів:

- Використання преформованих фізичних чинників
 - тепло
 - холод
 - преформована електрична енергія
- Позиціонування
- Мобілізація суглобів
- Сенсорна стимуляція
- Методики фасилітації та інгібіції
- Підбір адаптивних та технічних засобів реабілітації (в т.ч. ортезів та протезів)

2. Терапевтичні вправи і терапевтичні заняття з метою відновлення або розвитку функцій організму:

- функцій м'язів та суглобів (сили, витривалості, амплітуди руху, мобільності суглобів)
- функцій мимовільних рухових реакцій
- довільних рухових функцій (координацію великої та дрібної моторики,
 - зорово-рухову, двосторонню координацію, праксис)
- моторики і координації органів ротової порожнини
- розумових функцій (специфічних та глобальних)
- сенсорних функцій (зорового сприйняття, вестибулярної, пропріоцептивної
 - функції, сенсорної інтеграції)

3. Терапевтичні вправи і терапевтичні заняття з метою розвитку виконавчих умінь та навичок:

- рухових умінь та навичок (стабілізувати тулуб, дотягуватися, хапати, маніпулювати, піднімати, переміщувати предмети тощо)
- процесуальних умінь та навичок (ініціювати, підтримувати увагу, планувати та дотримуватися плану дії, організувати, пристосовуватися тощо)
- умінь та навичок соціальної взаємодії (вступати в контакт, проявляти емоції,

уточнювати, відповідати тощо)

4. Терапевтичне використання заняттєвої активності:

- Виконання компонентів заняттєвої активності (окремих занять, завдань та дій), визначених на основі заняттєвого аналізу.
- Модифікація та адаптація способів виконання заняттєвої активності (окремих занять, завдань та дій).
- Організація виконання заняттєвої активності у наступних сферах:
 - активність повсякденного життя (ADLs)
 - інструментальна активність повсякденного життя (IADLs)
 - відпочинок і сон
 - освіта
 - робота
 - гра
 - дозвілля
 - соціальна участь

5. Адаптація інструментів діяльності та середовища життєдіяльності пацієнта/клієнта.

6. Навчання та консультування пацієнтів/клієнтів та членів їх родин.

7. Проведення ерготерапевтичного втручання у групі.

Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У закладі вищої освіти повинна функціонувати система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожною освітньою програмою;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладів вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективного системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється НАЗЯВО або акредитованими ним незалежними

установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються НАЗЯВО, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.